

Học Tiếng Anh Với Con (Trẻ Nhỏ và Thanh Thiếu Niên) của Bạn: Chú Trọng Vào Việc Phát Triển Ngôn Ngữ Trong Khi Đọc Chung

Hãy ghi nhớ các đặc điểm như vần điệu và các yếu tố ngôn ngữ khác khi cùng nhau chọn và đọc to một cuốn sách.

Khi thực hành đọc to với một học viên tiếng Anh nhỏ tuổi, bạn hãy chú ý đến cách nhấn giọng khi đọc các từ có vần điệu và xem xét các ví dụ về các yếu tố ngôn ngữ, chẳng hạn như điệp âm.

Tác giả: Nicole DeSalle, Thạc Sĩ Nghệ Thuật, Điều Phối Viên Bài Viết, Trung Tâm Nghiên Cứu Đọc Iowa

Deborah Reed, Tiến Sĩ, Giám Đốc, Trung Tâm Nghiên Cứu Đọc Iowa

Lưu ý của biên tập viên: Việc cùng nhau học có thể giúp cải thiện kỹ năng tiếng Anh của con (trẻ nhỏ và thanh thiếu niên) bạn cũng như của chính bạn. Bài đăng này là một phần của loạt bài đang được thực hiện nhằm giúp các học viên tiếng Anh đang làm người chăm sóc có được cơ hội học tiếng Anh cho gia đình ngay trong cuộc sống thường ngày của họ.

Việc luyện đọc sách chung hay đọc to sách với một hoặc nhiều người sẽ góp phần quan trọng vào nâng cao kỹ năng ngôn ngữ nói và đọc viết của trẻ trong những năm phát triển đầu đời của trẻ (Riordan và cộng sự, 2021). Mặc dù việc đọc chung có lợi với mọi đứa trẻ, bao gồm cả học viên tiếng Anh (EL), nhưng việc chọn cuốn sách phù hợp để đọc cùng nhau thì lại khá tốn thời gian. Một cách để thu hẹp phạm vi tài liệu để lựa chọn đó là tìm các cuốn sách có đặc điểm hỗ trợ sự phát triển ngôn ngữ của EL ở cấp tiểu học.

iowareadingresearch.org

@IAReading |

@iowareadingresearchcenter

Tập Nghe Nói Bằng Sách Có vần điệu

Người mới bắt đầu tập đọc học được rằng câu được cấu thành bởi từ, còn từ thì được cấu thành bởi âm. Những kỹ năng này là một phần của *nhận diện ngữ âm*, giúp trẻ sẵn sàng để trở thành người đọc tiếng Anh thành công cũng như đọc các ngôn ngữ dùng hệ thống chữ cái khác (McBride và cộng sự, 2021). Đối với EL, những cuốn sách có vần sẽ giúp họ luyện đọc các âm và khuôn mẫu ngôn ngữ cụ thể được thấy trong tiếng Anh. Để hiểu cách sử dụng vần khi đọc to, hãy cùng xem dòng đầu tiên từ tác phẩm CON VỊT TRONG XE TẢI (*Duck in the Truck*) của Jez Alborough.

This is the tale of a duck in a truck.

Đọc to câu này lên sẽ giúp bạn và con bạn có thể luyện cách tạo phân đoạn từ /uck/. Giải thích cho con bạn rằng các từ “duck” và “truck” đều có âm /uck/ ở cuối. Cùng con bạn thay phiên nhau đọc to câu đó lên. Mỗi lần đọc to, hãy nhấn mạnh để làm âm /uck/ trong từ “duck” khớp với âm /uck/ trong từ “truck” và khuyến khích con bạn cũng đọc khớp các âm đó.

Sách có vần điệu như *Duck in the Truck* cũng giúp trẻ học được các âm tố của ngôn ngữ tiếng Anh, chẳng hạn như cao độ, nhịp độ, âm lượng, trọng âm, nhịp điệu và ngữ điệu. Việc nghe vần điệu và tính diễn cảm khi đọc to các câu truyện có thể giúp EL phân biệt giữa âm tiết có trọng âm và không có trọng âm (Fleta, 2017). Hãy cùng xem một số dòng từ đoạn cuối của tác phẩm *Duck in the Truck*:

This is the pull as the boat takes the strain.
These are the wheels finally gripping.
This is the knot suddenly slipping.
This is the truck with the engine on fast.
Back on the track... UNSTUCK AT LAST!

Đoạn văn này là cơ hội để bạn và con bạn nghe và luyện đọc nhiều âm tố trong tiếng Anh. Ví dụ, các từ đa âm tiết như “gripping” và “slipping” đều có âm /ip/ và /ing/. Cả hai âm này kết hợp lại thành một vần “-ipping”, nhưng trọng âm ở cả hai từ đều nằm ở âm tiết thứ nhất với chỉ âm /ip/ thôi. Thực hành đọc to các từ có vần điệu là cơ hội để luyện cách nhấn trọng âm vào âm tiết thứ nhất.

Student Reading Success Through Research and Collaboration

Những dòng này cũng là cơ hội để luyện ngữ điệu và cao độ. Để ý cách mà cụm từ cuối cùng—“UNSTUCK AT LAST!”—được viết bằng toàn chữ in hoa. Làm vậy là để nhấn mạnh hơn vào các từ này, nhằm truyền tải cảm giác thoải mái của chú vịt khi kết thúc câu truyện. Hãy cùng con bạn luyện điều chỉnh cao độ phát âm (giọng nói của bạn cao hay thấp thế nào, thường gắn liền với cảm xúc của người nói) và ngữ điệu (cách giọng nói lên xuống hoặc thay đổi cao độ) để tạo điểm nhấn và truyền tải cảm xúc.

Video Demonstration

EL mới bắt đầu có thể cảm thấy khó nhận biết những khía cạnh này trong tiếng Anh nếu chỉ nhìn vào văn bản viết. Thật may là một số sách tranh mà bạn có thể mượn tại thư viện ở địa phương của mình có kèm theo bản ghi âm (kỹ thuật số hoặc CD) nội dung cuốn sách được đọc to. Bản ghi âm nội dung cuốn sách được đọc to có thể làm mẫu cho bạn về âm tố trong những câu truyện tuyệt vời này. Nhưng thay vì chỉ lắng nghe, bạn và con bạn có thể thử đọc theo đoạn ghi âm để luyện canh khớp vần với nhịp điệu của người đọc bản ghi âm. Ngoài ra, trên mạng cũng có các đoạn video đọc truyện có đồng thời hiển thị văn bản của câu truyện. Chẳng hạn, [The Children's Storytime Bookshelf](#) là một trang web chuyên tạo các video như vậy.

Xây Dựng Khả Năng Nhận Thức Ngôn Ngữ Qua Các Cuốn Sách Nhiều Chương

Khi kỹ năng ngôn ngữ của con bạn và chính bạn được cải thiện, bạn có thể sẵn sàng thử thách những cuốn sách dài hơn sách tranh, như sách nhiều chương chẳng hạn. Sách nhiều chương mô tả từng giai đoạn trong cuộc sống của nhân vật, tương ứng với đó là các chương. Sách không có hình minh họa trên mỗi trang như sách tranh nhưng sách nhiều chương dành cho trẻ em thường có ít nhất một hình minh họa ở mỗi chương.

Với sách nhiều chương, hiếm khi sách có cùng tần suất xuất hiện nhịp điệu và vần điệu như sách tranh, nhưng nhiều cuốn sách vẫn mang đến cơ hội để bạn luyện đọc âm tố của ngôn ngữ. Hãy cùng xem đoạn mở đầu của một chương trong cuốn *Cô Bé Rắc Rối (Ramona the Pest)* của Beverly Cleary:

RAMONA KHÔNG THỂ CƯỖNG LẠI LỌN TÓC XOĂN

At last Ramona felt a tap on her shoulder. Her turn had come to run around the circle! She ran as fast as she could to catch up with the sneakers pounding on the asphalt ahead of her. The *boing-boing* curls were on the other side of the circle. Ramona was

Student Reading Success Through Research and Collaboration

coming closer to them. She put out her hand. She took hold of a curl, a thick, springy curl—
“Yow!” screamed the owner of the curls.
Startled, Ramona let go. She was so surprised by the scream that she forgot to watch Susan’s curl spring back.

Một trong những điểm độc đáo của sách nhiều chương đó là mỗi chương có một tiêu đề và những tiêu đề này ẩn chứa nhiều cách để luyện tập ngôn ngữ. Trong ví dụ từ tác phẩm *Ramona the Pest*, tiêu đề chương của Cleary sử dụng các từ bắt đầu bằng chữ cái “R” và “C”. Việc đọc to tiêu đề lên sẽ giúp bạn và con bạn nghe được cách mà từ “Ramona” có cùng âm khởi đầu như từ “Resist” và cách từ “Can’t” có cùng âm khởi đầu như từ “Curl”. Khi những từ như trong tiêu đề chương của Cleary có cùng (các) âm khởi đầu thì âm tố này của ngôn ngữ được gọi là “điệp âm”. Yếu tố này có thể tăng thêm phần thú vị khi bạn luyện đọc âm khởi đầu.

Một âm tố khác của ngôn ngữ đó là *từ tượng thanh*, tức là khi gọi tên cái gì đó bằng cách phát âm miêu tả âm thanh do cái đó tạo ra. Từ in nghiêng trong đoạn trên, “*boing-boing*”, là một ví dụ về từ tượng thanh bởi khi đọc to lên thì các từ có âm giống hệt như khi ta kéo và thả dây lò xo vậy. Trên thực tế, lọn tóc xoắn không tạo ra âm thanh đó nhưng Ramona lại tưởng tượng là như vậy. Do đó, việc sử dụng từ tượng thanh sẽ giúp chúng ta hình dung lọn tóc xoắn được cuộn lại, giống như lò xo, qua đó, giúp chúng ta hiểu vì sao Ramona lại cảm thấy thôi thúc muốn kéo lọn tóc xoắn đó như vậy. Cùng với con bạn, hãy luyện đọc to từ “*boing-boing*” để mô phỏng âm thanh do lọn tóc xoắn tạo ra như trong tưởng tượng của Ramona.

Thực hành đọc các loại sách giúp bạn luyện tập để có thể cải thiện kỹ năng ngôn ngữ tiếng Anh. Tuy nhiên, khi bạn và con bạn cùng đọc to với nhau thì trải nghiệm này sẽ tạo cơ hội để bạn nghe các âm tố của ngôn ngữ và luyện nói theo nhịp điệu và trọng âm, vốn là điểm đặc trưng của tiếng Anh.

---

10 Cuốn Sách Tranh Nên Đọc (Khởi Mẫu Giáo đến Lớp 2)

KỸ SƯ MÁY ROSIE REVERE (*Rosie Revere, Engineer*) của Andrea Beaty

Người đọc sẽ được truyền cảm hứng từ thái độ kiên trì của Rosie và thấy thích thú với những phát minh tuyệt vời của cô ấy.

TÔI LÀ ĐỦ RỒI (*I Am Enough*) của Grace Byers

Bạn có thể chia sẻ cuốn nhật ký dạng thơ này để xây dựng lòng tự trọng và tôn vinh tính đa dạng.

iowareadingresearch.org

@IAReading |

@iowareadingresearchcenter

Student Reading Success Through Research and Collaboration

***NHỮNG CÚ NHẢY CỦA JABARI (Jabari Jumps)* của Gaia Cornwall**

Dõi theo Join Jabari trong lần đầu nỗ lực nhảy khỏi ván nhún bể bơi.

***SOFIA VALDEZ, NỮ TỔNG THỐNG TƯƠNG LAI (Sofia Valdez, Future Prez)* của Andrea Beaty**

Sofia tuy còn nhỏ nhưng cô bé có những kế hoạch lớn lao để cải thiện khu phố của mình.

***GA CUỐI TRÊN ĐƯỜNG MARKET (Last Stop on Market Street)* của Matt de la Peña**

Câu chuyện đậm chất trữ tình này kể về những khung cảnh và âm thanh mà người dẫn truyện đã gặp trên hành trình về nhà của mình.

***LEVI STRAUSS CÓ MỘT Ý TƯỞNG THÔNG MINH: MỘT CÂU TRUYỆN KHÁ HƯ CẤU VỀ MỘT CHIẾC QUẦN (Levi Strauss Gets a Bright Idea: A Fairly Fabricated Story of a Pair of Pants)* của Tony Johnston**

Bạn và con có thể thảo luận về những thành ngữ như “ý tưởng thông minh” qua câu chuyện sinh động về sự phát minh ra chiếc quần jean này.

***ĐẦU MÁY XE LỬA (Locomotive)* của Brian Floca**

Luyện cách dùng từ tượng thanh (khi gọi tên cái gì đó bằng cách phát âm miêu tả âm thanh do cái đó tạo ra, ví dụ “buzz”) bằng đoạn văn có vần điệu này, qua đó, đưa người đọc tới những ngày đầu của ngành đường sắt nước Mỹ.

***CẢM ƠN, OMU (Thank You, Omu)* của Oge Mora**

Đọc tất cả về Omu, cái tên (phát âm là Ah-mu) vần với món hầm thơm ngon của cậu ấy.

***TÔI ĐÃ NẮM ĐƯỢC NHỊP ĐIỆU (I Got the Rhythm)* của Connie Schofield-Morrison**

Hình minh họa sống động và nội dung có vần điệu thể hiện niềm hứng khởi với cuộc sống của người dẫn truyện.

***CHÀNG CAO BỒI BÁNH GỪNG (The Gingerbread Cowboy)* của Janet Squires**

Bước ngoặt trong câu truyện ngụ ngôn cổ điển này đặt chàng bánh quy nổi tiếng vào bối cảnh vùng Viễn Tây.

---

10 Cuốn Sách Nhiều Chương Nên Đọc (Khối Lớp 3 đến Lớp 5)

***THẾ GIỚI TRONG MẮT HUMPHREY (The World According to Humphrey)* của Betty Birney**

Chú chuột lang Humphrey khao khát được ra khỏi cái lồng của mình và lên đường phiêu lưu.

***LOLA LEVINE KHÔNG XẤU TÍNH (Lola Levine is not Mean)* của Monica Brown**

iowareadingresearch.org

@IAReading |

@iowareadingresearchcenter

Student Reading Success Through Research and Collaboration

Niềm say mê của Lola là bóng đá, nhưng khi vô tình khiến một cầu thủ khác bị đau, cô ấy phải học cách sửa sai.

MỘT MÙA HÈ ĐIÊN RỒ (*One Crazy Summer*) của Rita Williams Garcia

Đặt trong bối cảnh những năm 1960, cuốn sách nhiều chương này dõi theo chuyến phiêu lưu của ba chị em vào mùa hè cùng với mẹ của mình ở Oakland, California.

CHUYỆN VỀ DESPERAUX (*The Tale of Desperaux*) của Kate Di Camillo

Bạn sẽ phải lòng vì một chú chuột ham thích phiêu lưu trong câu chuyện cổ tích giàu sức tưởng tượng giữa bối cảnh thời trung cổ.

CÒN SỮA LÀ CÒN HY VỌNG (*Fortunately, the Milk*) của Neil Gaiman

Tìm hiểu những điều kỳ lạ xảy ra khi bố của người dẫn truyện mua một chai sữa.

ALVIN HO: DỊ ỨNG VỚI CON GÁI, TRƯỜNG HỌC VÀ ĐÚ THỨ ĐÁNG SỢ KHÁC (*Alvin Ho: Allergic to Girls, School, and Other Scary Things*) của Lenore Look

Alvin Ho sợ hầu như tất cả mọi thứ, nhưng điều đó không ngăn cậu bé trở thành người hùng trong trí tưởng tượng phóng khoáng của mình.

STINK: CẬU NHÓC NHỎ THÓ ĐÁNG KINH NGẠC (*Stink: The Incredible Shrinking Kid*) của Megan McDonald

Câu chuyện tranh vui sinh động giúp kể lại những chuyến phiêu lưu của Stink, một cậu nhóc bé nhỏ với những chuyến phiêu lưu khổng lồ.

JAZ SANTOS ĐẤU VỚI CẢ THẾ GIỚI (*Jaz Santos vs. the World*) của Priscilla Mante

Jaz chẳng muốn gì ngoài việc đội bóng của cô ấy, Bramrock Stars, được mọi người coi trọng.

JUANA VÀ LUCAS (*Juana and Lucas*) của Juana Medina

Câu chuyện hài hước này kể về cuộc đời của Juana ở Bogotá, Colombia cùng với chú chó đáng yêu của cô bé, Lucas.

NHỮNG CÂU CHUYỆN BÊN LỀ Ở TRƯỜNG WAYSIDE (*Sideways Stories from Wayside School*) của Louis Sachar

Tìm hiểu vì sao trường học lại chẳng bao giờ buồn chán ở ngôi trường Wayside điên rồ.

Tài Liệu Tham Khảo

Alborough, J. (1999). *The Duck in the Truck*. HarperCollins.

iowareadingresearch.org

@IAReading |

@iowareadingresearchcenter

Student Reading Success Through Research and Collaboration

Cleary, B. (1968). *Ramona the Pest*. HarperCollins.

Fleta, T. (2017). The sounds of picturebooks for English language learning. (Âm tố trong sách tranh cho việc học tiếng Anh.) *Children's Literature in English Language Education Journal (Văn Học cho Trẻ Em trong Tạp Chí Giáo Dục Ngôn Ngữ Anh)*, 5(1), 21–43. | [Full text](#)

McBride, C., Pan, D. J., & Mohseni, F. (2021). Reading and writing words: A cross-linguistic perspective. (Đọc và viết từ ngữ: Một góc nhìn đa ngôn ngữ.) *Scientific Studies of Reading. (Nghiên Cứu Khoa Học về Việc Đọc)* <https://doi.org/10.1080/10888438.2021.1920595>